

Ειδικά Σχολεία: Ιδρύματα, Φυλακές ή χώροι προσφοράς; (Φαίη Φίλιου, Δασκάλα Ειδικής Αγωγής, Μέλος ΕΔΕΑΥ)

/ [Πεμπτουσία](#)

ΚΑΠΟΙΟΙ ΕΙΠΑΝ ΠΩΣ ΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΙΝΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΥΛΑΚΕΣ.....

Σ' αυτόν τον τόπο όπου όλοι είμαστε τόσο τραγικά αυτοδίδακτοι...

Γιώργος Σεφέρης, 1900-1971, Έλληνας ποιητής, Νόμπελ 1963

Όλοι θέλουμε και απαιτούμε ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση για όλους! Πώς τις απαιτούμε όμως; Θέλουμε άραγε πραγματικά να έχουμε τις ίδιες και ίσες ευκαιρίες; Μήπως κάποιοι το υποστηρίζουν, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραμέτρους, ή μήπως κάποιοι προσαρμόζουν την εκπαίδευση στα μέτρα τους;..... Πολλά τα ερωτήματα που προκύπτουν και οι απαντήσεις αυτών ποικίλουν. Θα προσπαθήσουμε σε αυτό το άρθρο να «ξεκαθαρίσουμε» όσο πιο απλά γίνεται, το τοπίο της ειδικής εκπαίδευσης. Όταν μιλάμε για ειδική εκπαίδευση και ειδική αγωγή, αναφερόμαστε κυρίως σε δύο σχολικά πλαίσια, το ένα αφορά στο ειδικό σχολείο και το άλλο στο τμήμα ένταξης. Θα εστιάσουμε την προσοχή μας, στο «παρεξηγημένο» για κάποιους, ειδικό σχολείο.

Τι είναι το ειδικό σχολείο;

Τι **ΔΕΝ** είναι το ειδικό σχολείο θα έπρεπε να είναι το ερώτημα... Το ειδικό σχολείο δεν είναι **ίδρυμα**. Το ειδικό σχολείο δεν είναι **ψυχιατρικό παράρτημα** ατόμων με ειδικές ανάγκες. Το ειδικό σχολείο δεν είναι «**φυλακή**», δεν είναι **μέρος φύλαξης** Α.Μ.Ε.Α. . Θέλω να πιστεύω πως δε μου διαφεύγει κάποιος άλλος λανθασμένος και σκληρός χαρακτηρισμός από αυτούς που ακούω τα τελευταία χρόνια. Όλοι!..... εξειδικευόμαστε στην ειδική αγωγή αλλά το «χάος» στον χώρο της και σε όσους εμπλέκονται σε αυτή, έχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Όλα αυτά τα χρόνια εμπειρίας μαζί με τα 4 βασικά έτη σπουδών στην ειδική αγωγή, είμαι ευγνώμων στους καθηγητές του **Τμήματος Ειδικής Αγωγής** (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος), για τις τόσο εξειδικευμένες γνώσεις που μας παρείχαν, για τη

συνεχή ενασχόληση, διατριβή και καθοδήγηση από τη μεριά τους, ώστε να μπορούμε πλέον, ως ενεργοί δάσκαλοι/παιδαγωγοί ειδικής, να νιώθουμε τη συνεχή υποχρέωση εκπαίδευσης και ενασχόλησης παιδιών και ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Μπαίνοντας κατευθείαν στο «ψητό» και αφήνοντας πίσω προλόγους ατελείωτους που θα μπορούσα να γράψω για τα «χωράφια» της ειδικής αγωγής, επικεντρώνομαι στο ειδικό σχολείο. Είχα την τιμή και την τύχη να δουλέψω σε δύο αξιόλογα Ειδικά Σχολεία στην Ελλάδα μας, εκ των οποίων το ένα βρίσκεται στον Νομό Ημαθίας, στη Βέροια και αφορά στο Ειδικό Σχολείο Βέροιας, το οποίο μάλιστα συστεγάζεται (με κοινό προαύλιο), με Δημοτικό και Νηπιαγωγείο Δημοτικής Εκπαίδευσης. Η εμπειρία μου κρίνεται κορυφαία και μοναδική. Το συγκεκριμένο ειδικό σχολείο, θα πρέπει να αποτελεί κόσμημα και πρότυπο για τα υπόλοιπα ειδικά σχολεία της χώρας μας. Ειδικότερα, λειτουργούσε όπως θα έπρεπε να λειτουργεί ένα ειδικό σχολείο.

Τα παιδιά χωρίζονται στις τάξεις ανάλογα με το βαθμό δυσκολίας της εκάστοτε βιολογικής και εκπαιδευτικής ανάγκης του παιδιού. Ποτέ δεν τοποθετούνται σε μια αίθουσα λειτουργικά παιδιά που αυτοεξυπηρετούνται με παιδιά που δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν ή να μετακινηθούν ή ακόμα και εάν εκδηλώνουν επιθετικές συμπεριφορές. Πρέπει να υπάρχει μια σχετική ομοιομορφία ως προς τη σωστή τοποθέτηση των παιδιών στις τάξεις των ειδικών σχολείων.

Τα παιδιά στα ειδικά σχολεία ακολουθούν δομημένο πρόγραμμα το οποίο εγκρίνεται από τους αρμόδιους δημόσιους φορείς. Ειδικότερα, τα παιδιά με μέτρια και καλή νοημοσύνη, διδάσκονται τα βασικά μαθήματα της Γλώσσας και των

Μαθηματικών (αριθμητική), είτε από τα βιβλία του Υπουργείου που χρησιμοποιούνται στις τάξεις των Δημοτικών (κυρίως τα βιβλία της Α΄τάξης), είτε με ειδικά εγχειρίδια που υπάρχουν, με ειδικές γλωσσικές ασκήσεις και ειδικές ασκήσεις αριθμητικής.

Τα παιδιά στα ειδικά σχολεία διδάσκονται και το μάθημα των εικαστικών. Ακόμα και παιδιά με μεγάλες δυσκολίες έχει σημειωθεί από τους ειδικούς επιστήμονες, ότι δείχνουν προτίμηση μεγάλη, με τον δικό τους τρόπο, στο μάθημα των καλλιτεχνικών και της ζωγραφικής.

Προσωπική εμπειρία: παιδί με Διάχυτη Διαταραχή Ανάπτυξης (Αυτισμός), χωρίς ικανότητα αυτοεξυπηρέτησης και έκφρασης λόγου(μόνο έντονο κλάμα, έντονο γέλιο και κραυγές), την ώρα που «βουτάγαμε» τα χεράκια του στις νερομπογιές και έπειτα στο μπλοκ ζωγραφικής δεν σηκωνόταν από το καρεκλάκι του εάν δεν τελείωνε το δικό του έργο! Το αποτέλεσμα; Η μητέρα του, είχε στο τέλος ένα μπλοκ με τα έργα του δικού της παιδιού, έστω και εάν αυτά ήταν απλές μουντζούρες, για εκείνη ήταν ό,τι πιο ιερό κρατούσε στα χέρια της, μία αξία ανεκτίμητη.

Τα παιδιά στα ειδικά σχολεία παρακολουθούν προγράμματα ειδικά από τον/την εκάστοτε ειδικό παιδοψυχολόγο και κοινωνικό λειτουργό. Προγράμματα τα οποία είναι προσαρμοσμένα ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε παιδιού, άλλοτε ομαδικά και άλλοτε ατομικά. Επισημαίνεται, πως οι παραπάνω ειδικοί είναι απαραίτητοι για τη στελέχωση του δυναμικού ενός ειδικού σχολείου, καθώς παρέχουν στήριξη, βοήθεια και καθοδήγηση όχι μόνο στα παιδιά, αλλά και στους γονείς.

Προσωπική εμπειρία: είχα την τύχη να συνεργαστώ με αξιόλογους ειδικούς παιδοψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς, με τους οποίους οργανώσαμε ομάδες παιδιών με καλή νοημοσύνη, προγράμματα έκφρασης συναισθημάτων και κοινωνικοποίηση εκτός σχολικού χώρου (π.χ. επίσκεψη στην καφετέρια της γειτονιάς).

Τα παιδιά στα ειδικά σχολεία, παρακολουθούν επίσης το μάθημα της λογοθεραπείας και της εργοθεραπείας από τους ειδικούς λογοθεραπευτές και εργοθεραπευτές. Είναι εξίσου τόσο αναγκαία για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες όπου τα παρέχουν τις ανάλογες ειδικές θεραπείες που χρειάζονται.

Όλοι οι επιστήμονες που ασχολούνται με την ειδική αγωγή, είναι απαραίτητοι, για ένα ειδικό σχολείο ώστε να λειτουργεί σωστά. Εάν υπάρχουν αυτοί, αναμφίβολα και οι γονείς των παιδιών αυτών δεν θα επιβαρύνονται με περισσότερες ώρες σε ιδιώτες όταν η οικονομική τους δυνατότητα είναι ανύπαρκτη.

Αυτά είναι τα ειδικά σχολεία! Ασχέτως εάν σκοπίμως κάποιοι «ειδικοί» προσπαθούν να περνάνε το μήνυμα στους γονείς ότι τα παιδιά με ειδικές ανάγκες δεν πρέπει να πάνε σε αυτά τα «ιδρύματα». Αυτό είναι ένα φαινόμενο που εξαπλώνεται και διαδίδεται με λάθος τρόπο καθώς **υποβαθμίζει τη δουλειά όλων των παραπάνω ειδικών και εξυπηρετεί οικονομικά συμφέροντα.**

Όσοι σπουδάσαμε την ειδική αγωγή αυτά τα χρόνια και την αντιμετωπίζουμε καθημερινά με τις δυσκολίες της, θα πρέπει να τη στηρίξουμε. Μπορεί στην Ελλάδα οι συνθήκες των ειδικών σχολείων να μην είναι πάντα κατάλληλες από πολλές απόψεις και να υπάρχουν προβλήματα που να αναστέλλουν τη λειτουργία τους, αλλά αυτό δεν σημαίνει πως πρέπει να αφήνουμε κάποιους ανίδεους να περνάνε λάθος μηνύματα περί ιδρυμάτων και χώρων φύλαξης! Αυτό εξαρτάται από εμάς τους ειδικούς παιδαγωγούς που εργαζόμαστε με ευσυνειδησία, με αυταπάρνηση και με πολλή αγάπη σε αυτό το χώρο.

Αφιερωμένο στους ειδικούς παιδαγωγούς που καθημερινά καταθέτουν τη ψυχή τους. (Φ.Φ.)